

Укладач доц. Атаманюк Д.В.

Тема Залучення іноземних інвестицій

План

1. Сутність і значення іноземних інвестицій.
2. Способи та форми залучення іноземного капіталу.
3. Основні причини іноземного інвестування.

1.

Іноземні інвестиції відіграють значну роль в економічному розвитку будь-якої країни незалежно від її економічного розвитку.

Важливість іноземних інвестицій (і.і.) значно зросла у 90-ті роки, коли їх почали розглядати як один із основних засобів інтеграції національної економіки України у світове господарство та шлях виходу із економічної кризи.

Відповідно до теорії “росту фірми” інвестиційна діяльність розглядається як один із засобів зростання (А.П.Дука)

Визначення поняття “іноземні інвестиції” є ключовим поняттям для законодавств, оскільки таким чином визначається коло права відносин з приводу врегулювання прав власності, володіння та розпорядження. Визначаючи, чи іншу особу іноземним інвестором, держава таким чином визнає його право на пільги та гарантії, що проголошені в ЗУ «Про режим іноземного інвестування».

У світовій практиці під І.І. визнають вкладення за кордоном, які передбачають тією або іншою мірою контроль інвестора за підприємством, в яке вони вкладені.

Необхідне розмежування державні і приватні іноземні інвестиції.

Державні інвестиції-це позики,кредити,які одна держава або група держав надає іншій державі . Такого змісту відносини регулюються міжнародними договорами із застосуванням міжнародного права.

Під приватними розуміють інвестиції,які надають приватні фірми,компанії чи громадяни однієї країни відповідним суб'єктам іншої країни.

Інвестиційні відносини наскільки складні і багатогранні,що відносини між державами тісно пов'язані з відносинами між приватними інвесторами.

Значну частку І.І. займають прямі іноземні інвестиції-вкладення ресурсів,яке забезпечує створення або розширення постійної участі у підприємстві,завдяки якому інвестор може здійснювати ,в певній мірі управлінський контроль іноземного інвестора над вибором об'єкту та реалізації інвестицій.

Іноземні інвестори – це суб'єкти ,які проводять інвестиційну діяльність на території ,резидентами якої вони є.

Відповідно до законодавства України іноземними інвесторами можуть бути:

- юридичні особи;
- фізичні особи - іноземці,які не мають постійного проживання в Україні і не обмежені в дієздатності;
- Іноземні держави;

Інші іноземні суб'єкти ІД ,які визначаються такими відповідно до ЗУ.

Визначення кола осіб,які визнаються іноземними інвесторами має суттєве практичне значення. По-перше,від визначення іноземним інвестором залежить отримання відповідних прав і пільг,які надаються внутрішнім законодавством та міжнародними договорами. По-друге,статус інвестора має значення для реєстрації та допуску до здійснення господарської діяльності. По-третє,Якщо особа визнана іноземним інвестором ,на неї можуть поширюватися гарантії та ін..умови,що передбачені міжнародними договорами з відповідною країною,а також дипломатичний захист.

Іноземні інвестиції на території України можуть здійснюватися у вигляді:

- *іноземної валюти ,що визнається конвертованою НБУ;
- * валюта України - при реінвестуванні в об'єкт первинного інвестування за умови сплати податку на прибуток(доходи);
- * будь-якого рухомого і нерухомого майна...;
- * акції,облігації,ін..цінних паперів,а також корпоративних прав (на частку (пай) у статутному фонді підприємства)вираженому у конвертованій валюті;
- * Грошових вимог та права на грошові вимоги виконання договірних зобов'язань ,які гарантовані першокласними банками і мають вартість у конвертованій валюті;
- * будь-яких прав інтелектуальної власності,вартість яких у конвертованій валюті підтверджена згідно з законами країни інвестора або міжнародними торговими звичаями ;
- * прав на здійснення господарської діяльності,включаючи права на користування надрами...вартість яких у конвертованій валюті підтверджена;
- * інших цінностей відповідно до ЗУ.

Іноземні інвестиції та інвестиції українських партнерів, включаючи внесок до статутного капіталу підприємств оцінюються в іноземній конвертованій валюті та валюті України за домовленістю сторін на основі міжнародних ринків і ринків України.

Сучасним І.І. притаманні деякі особливості. Серед них можна виокремити: тісний зв'язок І.І. з процесом інтернаціоналізації діяльності багатонаціональних компаній; перехресні інвестиції, зміни галузевої структури інвестицій за рахунок вкладень в у сферу послуг, торгівлі, туризму та фінансів; змін способів фінансування прямих вкладень і загального покращення клімату міжнародного інвестування.

2.

У сучасних умовах зростає значення світових ринків у різних країнах відбувається розробка стратегії виходу на них, з метою розвитку економіки, нарощування експортного потенціалу з використанням наявних у країні експортних переваг.

Основні стратегії виходу на іноземний ринок.

1. Експорт, що являє собою сукупність заходів, які реалізуються між контрагентами різних країн...; Перевагою даного способу є те, що він несе мінімум ринкового ризику для інвестора... Основним недоліком слід визначити вразливість перед зарубіжними протекціоністськими бар'єрами.

2. Контрактні коопераційні угоди, що передбачає укладення угод з іноземними компаніями, відповідно до яких фірма надає свої активи (патенти, ноу-хау, фабричні марки тощо) в обмін на різноманітні форми платежів. Переваги цього методу криється в подоланні митних бар'єрів. Цей спосіб характеризується незначними потребами інвестицій.

3. Створення за кордоном власної виробничої філії, що реалізується через здійснення прямих іноземних інвестицій. Переваги є більш повне

використання конкурентних переваг фірми на іноземному ринку. Але цей метод вимагає більших витрат ресурсів на входження.

Прямі інвестиції спрямовуються в приймаючі країни двома шляхами:

- Організація нових підприємств;
- - придбання або поглинання вже діючих компаній.

4.Спільні підприємства - переваги цього способу проникнення капіталу на інший ринки є мінімізація ризиків, менший обсяг витрат, ніж при створенні власних виробничих філій. Недоліком є необхідність високо деталізованої контрактної роботи та складність реалізації управлінських функцій.(дж.Криса...)

Основними традиційними формами здійснення іноземних інвестицій є:

- часткова участь у підприємствах,що створюються спільно або придбання частки діючих підприємств;
- створення підприємства,що повністю належить іноземній інвестору,філій або придбання діючих підприємств повністю(пр..ЛАЗ...);
- придбання незабороненого законом нерухомого майна (квартири,будинки,приміщення,обладнання);
- придбання самостійно або за участю українських юридичних або фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів;
- господарської (підприємницької) діяльності на основі угод про розподіл продукції.

Різновидом іноземних інвестицій є:

- поставка підприємств “під ключ”. Фірма - постачальник зобов’язана повністю забезпечити фінансування,підготовку персоналу,управління протягом 3-х років;

- ін..варіант”продукт в руки”;
- проектне фінансування (пр.Міжнародний проект Карпати).

Класифікація іноземних інвестицій(за ознаками):

1.Форма вивезення капіталу:

- у формі позикового капіталу;
- у формі виробничого капіталу;
- - вивезення торгового капіталу;
- вивезення інтелектуального капіталу.

2. За об'єктами вкладень:

- реальні;
- фінансові;
- інтелектуальні.

3.Залежно від факторів переміщення виробництва за кордон інвестиції поділяються:

- інвестиції ,що сприяють розширенню експорту;
- інвестиції ,що обслуговують ринки приймаючих країн;
- інвестиції,які здійснюються під впливом стимулюючих заходів приймаючих країн;
- експортоорієнтовні інвестиції;
- імпортозаміщувальні інвестиції спрямовані на виробництво продукції для внутрішнього ринку.

4.Залежно від рівня контролю над компаніями інвестиції поділяються на прямі та портфельні.

Прямі інвестиції-основна форма експорту капіталу...

Портфельні інв.(розглядали у попередніх темах. Основна прерогатива інвестора отримання прибутку у вигляді дивіденду).

5.Мета інвестування визначає явні та приховані цілі інвестиційних задумів.

6.Форма оформлення іноземних інвестицій визначає дотримання нормативно-правового забезпечення ввезення капіталу в іншу економічну зону. За цією ознакою виокремлюють б'язні інвестиції,приховані І. неявне вивезення капіталу,через цінні папери тощо;*тіньові* інвестиції,тобто кошти отримані незаконним шляхом.

3.Основні причини іноземного інвестування та їх вплив на розвиток приймаючої сторони.

Необхідність вивезення капіталу з країн пов'язана з такими факторами :

1.Із відносним пере накопиченням капіталу в окремих країнах ,що зумовлює потребу вигідного розміщення;

2.Із зростанням потреб монополії в розширенні загальних масштабів накопичення;

3.із розвитком інтернаціональних виробництв.

Об'єктивна дія зазначених факторів сприяє підвищенню мотиваційних механізмів діяльності іноземного інвестора, який реалізується пошуком нових сфер отримання вигід. Серед основних мотивів ,якими керуються іноземні інвестори ,вкладаючи кошти в тій чи іншій країні слід зазначити:

- Врахування політики уряду приймаючої країни;
- врахування природно географічних умов приймаючої країни;
- прагнення отримати більш високі норми прибутку;

- Розподіл та перерозподіл виробництва товарів між зарубіжними філіями залежно від відмінностей господарської кон'юнктури окремих країн;
- Підведення інвестиційної бази під різноманітні схеми міжнародної спеціалізації та кооперування ,які комплексно вирішують задачі по розміщенню і взаємодоповненню галузей;
- Доступ до технічних і технологічних новинок ,мистецтва організації управління,торгових марок і знаків і. т. д .
- Стабільність прибутку за рахунок гри на відмінностях у господарській кон'юнктурі окремих галузей і країн,валютного і податкового законодавства;
- Врахування соціального клімату в державах,які прий мають інвестиції,стабільність їх політичних режимів.

Прихід іноземних фірм на національний ринок призводить до заміщення чи витіснення менш ефективних національних компаній,що спричиняє перерозподіл ресурсів між більш і менш рентабельними компаніями і сприяє зростанню середнього рівня продуктивності праці і середніх доходів на душу населення у приймаючій країні.

Посилення конкуренції на місцевих ринках за рахунок іноземних компаній . Діяльність останніх спонукає національні компанії працювати ефективніше.

Дослідження впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток приймаючої країни встановили,що вони: можуть збільшити обсяг сукупного капіталу,а відтак сприяють економічному зростанню,якщо вони більш рентабельні чи прибуткові в порівнянні з національним капіталовкладеннями.

Прямі інвестиції як основний канал передачі технології країнам,що розвиваються .

Якщо капітал імпортується,то це значить, що національного капіталу не вистачає.

Іноземний капітал в сучасних розвинених країнах,як правило,не доповнює,а конкурує з національним.

Інвестор часто не передає передові технології,управлінські і збутові навички,а тому слід застосовувати відповідні заходи контролю над передачею інформації про дослідження та розробки з метою захисту національних інтересів.

Іноземні інвестори певною мірою сприяють вирішенню проблем зайнятості формування загального рівня зарплат,непрямим шляхом також впливають на рівень оплати праці в приймаючій економіці. Дослідники вважають,що іноземні інвестиції слід залучати виважено,щоби не ускладнювати економічну та екологічну ситуацію та соціальні напруги в суспільстві.

Портфельні інв.(розглядали у попередніх темах. Основна прерогатива інвестора отримання прибутку у вигляді дивіденду).

Висновки

Іноземні інвестиції відіграють значну роль в економічному розвитку будь-якої країни незалежно від її економічного розвитку.Іноземні інвестиції відіграють значну роль в економічному розвитку будь-якої країни незалежно від її економічного розвитку.Залежно від рівня контролю над компаніями інвестиції поділяються на прямі та портфельні.Прямі інвестиції-основна форма експорту капіталу...

Дослідження впливу іноземних інвестицій на економічний розвиток приймаючої країни встановили,що вони: можуть збільшити обсяг сукупного

капіталу, а відтак сприяють економічному зростанню, якщо вони більш рентабельні чи прибуткові в порівнянні з національним капіталовкладеннями.

Література

- 1/. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебное пособие. - К.: Эльга — Н.Ника-Центр, 2001. – 448с.
- 2/. Боярко І.М. Інвестиційний аналіз [Текст] : навч. посіб. / І.М. Боярко, Л.Л. Гриценко. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 400 с.
3. Денисенко М.П. Інвестування [Текст] : підручник, вид. 2-ге перероб. та доповн. / М.П. Денисенко, В.Г. Федоренко. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 272 с.
- 4/Краус Н.М. Інвестиційний менеджмент.навч.посіб.- Полтава .:Астроя,2011.-176с